

Király Klára

Hírek a börtönvilágból

Új börtön Nyugat-Virginiában

A Nyugat-Virginia államban található Cumberland városban új, maximális biztonsági fokozatú börtönt adtak át. A júniusban megnyitott intézetet a környék lakossága is szemügyre vehette egy nyílt nap keretében. Ekkor a civil közösség is meggyőződhetett arról, hogy a város közbiztonsága nem fog romlani, sőt az új büntetőintézet végső soron a város biztonságának javítását is szolgálja.

A börtönkomplexum 1700 főt képes elszállásolni. Egy nagy ebédlő helyett négyet építettek, ami könnyebbé teszi az elítéltek ellenőrzését. A fogvatartottak foglalkoztatását, oktatását számítógép- hálózat, műhelyek és könyvtár is segítik.

Forrás: New High Tech prison in Cumberland by Sarah Hopkins. NBC News, 2008. 06. 23.

Új büntetőintézet Gibraltáron

A tervek szerint az új gibraltári büntetés-végrehajtási intézet 2009. közepén kezdheti meg a működését. Erre az új létesítményre azért volt szükség, mivel Gibraltár börtönképessége rohamosan növekedett az utóbbi egy évtizedben.

A jelenleg börtönként funkcionáló mór erődben 47 fogvatartottat szállásolnak el, az épület összesen 55 fő befogadására képes. Az elítéltek általában 35 év körüliek.

Az új létesítmény helyének kijelölésére a Lathbury Barracks területen, közel Európa legdélibb pontjához került sor. Az építési munkálatok jelenleg is tartanak, az új büntetés-végrehajtási intézet 70 fő ellátására lesz alkalmas.

Forrás: Gib prison numbers soar by Brian Reyes. Gibraltar Government News, 2008. 05. 16.

Kanada segít újjáépíteni egy afgán börtönt

Az afgán Kandahar városban található Sarpoza büntetés-végrehajtási intézet újjáépítésében a kanadai Global Peace and Security Fund (GPSF – Globális Béke és Biztonsági Alap) is részt vállal.

A GPSF pénzalapot a kanadai kormány hozta létre még 2005 májusában azzal a céllal, hogy elősegítse a világ különböző országaiban zajló békefolyamatokat. A GPSF 235 millió dollárral (34 milliárd forinttal) indította a 2007–2008-as költségvetési évet.

A jövőben is a mediációt, a különféle békefolyamatok kibontakozását és a humanitárius elkezéleléseket igyekszik támogatni. Az alap segítségére nagy szükség van, hiszen a Sarpoza büntetés-végrehajtási intézet kapuját, a falakat és a tornyokat is renoválni kellene. A Global Peace and Security Fund hosszú távú segítségnyújtásban gondolkodik,

ezért ígéretet tett arra, hogy részt fog vállalni az intézet felszereltségének fejlesztésében és a képzési, oktatási programok beindításában is.

Forrás: Canada to help rebuild Afghan prison, Canwest News Service. National Post, 2008. 06. 26.

Találékony csempészek Braziliában

A braziliai Mariliában működő büntetés-végrehajtási intézetben ugrásszerűen megnőtt a kábítószerek mennyisége és a mobiltelefon-használat. A börtön személyzet hónapokig értetlenül állt a problémával szemben. Számtalanszor ellenőrizték a biztonsági rendszereket, és arra a megállapításra jutottak, hogy sem fémtárgyakat, sem mobiltelefonokat, sem pedig kábítószert nem lehet észrevétlenül bevinni az intézet falai közé. Miután kizárták a látogatók csempészésben való közreműködését, az eddigieknél is nagyobb erővel kezdték figyelni a fogvatartottakat. Ezen kívül titokban kiásott alagutak után kutattak, majd elkezdtek átvizsgálni az egész komplexumot is. Fáradozásaik sokáig még így sem hoztak eredményt.

Végül azonban egyik nap lelepleződött a csempész-akció. Az egyik őr arra lett figyelmes, hogy néhány galamb természetellenes mozgással próbál le és felszállni a padlásablakoknál. A börtön személyzet néhány tagja kíváncsiságból felment a padlás térbe körülnézni. Legnagyobb meglepetésükre rátaláltak a csempészésben közreműködőkre. Az elítéltek a galambokat használták fel arra, hogy tervüket kivitelezhessék. Titokban tenyésztették, ápolták és etették a szárnyasokat, hogy aztán futárként használhassák őket. A rádiótelefonok és a különféle kábítószerek a madarakra erősített apró csomagokban érkeztek – szinte észrevétlenül. A fogvatartottak tudták, hogy a modern biztonságtechnikát nem képesek kijátszani, ezért fordultak egy ősrégi módszerhez.

Forrás: Prisoners use pigeon power to outwit guards. IOL and Globo TV, 2008. 07. 27.

Orvoshiány a spanyol büntetés-végrehajtásban

A cadizi Santa Maria Port III. intézet 1 600 fő egészségügyi állapotáért felelős. Jelenleg még csak két orvos kötött szerződést a börtönnel, de 2008 júniusától már négy orvos fogja ellátni az elítéltek egészségügyi ellátását.

A spanyol büntetés-végrehajtás számára komoly nehézséget okoz, hogy megfelelő szakembert találjanak egy-egy üres orvosi státusz betöltésére. A Börtönigazgatóság által delegált szakértői csoport is megállapította, hogy a hatékony működéshez az adott intézetben legalább kilenc orvosra lenne szükség. Ráadásul az alkalmazásba kerülő orvosok sem tudnak egész nap rendelni, csupán reggel és este állnak egy rövid ideig az elítéltek rendelkezésére. Az orvoshiány a legszembetűnőbben abban nyilvánul meg, hogy az öngyilkosságok és az öngyilkossági kísérletek nagy számban fordulnak elő az intézetekben.

Sanz Alpaca, a Port III. igazgatója a nehézségek ellenére is kedvezőnek tartja az intézet helyzetét, mivel más andalúziai börtönben – mint például Morónban – mindössze két orvost tudnak alkalmazni.

Forrás: Con sólo dos médicos, José Luis Gallizo. Diario de Cadiz, 2008. 05. 18.

Túl sok a mentális beteg a kanadai intézetekben

A kanadai szövetségi és helyi büntetés-végrehajtási intézeteknek számos mentálisan beteg fogvatartottról kell gondoskodniuk. A Büntetés-végrehajtási Kutató Központ 2006-2007-es jelentésében arról számolt be, hogy a szövetségi börtönökben közel megsokszorozódott a mentális problémákkal küszködő elítéltek száma.

Míg 1997-ben a szövetségi intézetekben bebörtönzött férfiaknak még csak 7%-a, nőknek 13%-a, addig 2007-ben már a férfiaknak 12%-a, a nőknek 21%-a szenvedett valamilyen mentális betegségben.

A mentális betegségekben szenvedő fogvatartottak kezelése, a helyzet javítása számos nehézségbe ütközik. Nagyobb összefogásra lenne szükség az egészségügyi intézmények és a büntetés-végrehajtási rendszer között.

Forrás: Talks about mental illness and prisons by Dawn Walton. Globe and Mail Update, 2008. 06. 27.

Drogkérdés Észak-Írországbán

A Kábítószer-politikai Akciócsoport a legutóbbi felmérését az ír büntetés-végrehajtási intézetekben készítette el. Az eredmények a vártnál kedvezőtlenebb helyzetet mutatnak. A fogvatartottak rendszeresen használnak drogokat a büntetés letöltése alatt. A még nagyobb gondot az okozza, hogy sok esetben az elítéltek éppen a büntetés-végrehajtási intézetben szoknak rá a keményebb kábítószerekre.

A kábítószer-függők kezelése jelentősen fejlődött az utóbbi években, de eközben a megelőzés megoldatlan maradt.

Forrás: Drug Policy Action Group says the problem is as serious as ever in Irish prisons by Thomas Walton. Irish News Now, 2008. 05. 21.

A drogfüggőség kezelése Baszkföldön

La Rioja tartomány egészségügyi minisztériuma és a spanyol Vöröskereszt együttműködési megállapodást írtak alá, amelynek keretében igyekeznek csökkenteni a drogfüggő elítéltek számát. A program keretében 80 fő ellátásáról tudnak gondoskodni.

A spanyol Vöröskereszt önkéntesek segítségével próbálja meg felhívni a társadalom figyelmét a kábítószerfüggő fogvatartottakra. Ezen kívül egyéni és csoportos foglalkozások keretében igyekszik gondoskodni a kábítószerfüggőkről.

A kezdeményezésben feladatot vállalt szervek nagy hangsúlyt helyeznek a metadon terápiás programra, de drogmentes kezelésre is jelentkezhetnek a fogvatartottak.

Forrás: Mantenimiento con metadona, Javier Sanchez. La Rioja, 2008. 03. 9.

Egészségügyi problémák egy olasz börtönben

Az Aosta tartományban található Brissogne intézetben a szakemberek felhívták a figyelmet arra, hogy túlságosan magas a páratartalom a folyosókon, a konyhában és a zuhanyozókban. Ez is hozzájárulhat ahhoz, hogy a légúti betegségekben szenvedő fogvatartottak állapota nehezen javul.

Ennél azonban jóval nagyobb gondot okoz, hogy az elítéltek közül több mint 100 fő már a szabadságvesztés-büntetés kiszabását megelőzően kábítószer-függőségi problémákkal küzdött. A másik nehézséget a HIV fertőzöttekről való megfelelő gondoskodás jelenti. Ezeknek a betegeknek a lelki támaszra is nagy szükségük van a gyógyszeres kezelésen kívül. Jelenleg a börtönben dolgozó 11 önkéntes közül néhány pszichológiai tanácsadással is foglalkozik.

Forrás: Condizioni igienici di Brissogne, Pietro Benini. Corriere della Sera, 2008. 03. 23.

Fiatalkorúak Ohio államban

A Franklin megyei fiatalkorúak számára fenntartott intézet 377 ezer dollárral (kb. 56 millió forinttal) gazdálkodhat az idei költségvetési évben. Ennek az összegnek jelentős részét arra fordítják, hogy felkészítsék a fiatalkorúakat a társadalomba való visszatérésre. Az előző időszakban ennél jóval nagyobb összeg, 592 ezer dollár (kb. 88 millió forint) állt rendelkezésükre. Jelenleg 197 fiatalkorúról kell gondoskodniuk. Ez a 2004-es évi adathoz képes 37 fős növekedést jelent.

A fiatalok rehabilitációja igen problematikus kérdés, mivel a statisztikák szerint az 50%-uk ellen három éven belül újabb eljárás indul. Néhány program megpróbál együttműködni a szülőkkel is.

Forrás: Juvenile treatment program in Frankline county prison by Alyna Demartini. Columbus Dispatch, 2008. 06. 19.

A fiatalkorú bűnözők túlnyomó többsége lelkibeteg

A bűncselekményt elkövető osztrák fiatalok túlnyomó többsége lelkibeteg, kétharmaduk pedig többféle pszichikai problémával is küszködik – állapította meg egy bécsi gyerekpszichiáter.

Belinda Plattner 319 elítéltet – 53 lányt és 266 fiút – vizsgált meg 2003 és 2005 között a josefstadti büntetés-végrehajtási intézet ifjúsági részlegében. Felmérése szerint minden második lánynál és minden negyedik fiúnál poszttraumatikus terhelési zavarokat lehetett kimutatni. A lányok egynegyede depresszióban szenvedett. A lányok háromnegyede és a fiúknak több mint a fele kábítószerfüggő vagy szenvedélybeteg volt.

Tanulmányát ismertetve a pszichiáter bécsi sajtóértekezletén elmondta, hogy olyan lelki bántalmakra is fényt tudott deríteni, amelyek kora gyermekkorban fejlődtek ki az elítélteknél. Egy folytonos lázadásra és ellenkezésre épülő, talaját vesztett magatartás később antiszociális személyiségzavarba csaphat át – fejtette ki.

Kutatásai szerint a felmérésbe bevont fiatalok csaknem harminc százalékával szexuálisan visszaéltek, nyolcvan százalékukat fizikailag bántalmazták. Vizsgálata kiterjedt a visszaesési hányadra is. Az eredmény megdöbbentő volt: harmincnégy hónapon belül a fiúk 50 és a lányok 38 százaléka ismét rácsok mögött találta magát.

Tanulmányából azt a következtetést vonta le, hogy sürgősen meg kell szervezni a fiatalkori bűnözők átfogó, mindenkire kiterjedő pszichiátriai gondozását.

Forrás: MTI, 2008. 06. 13.

Rehabilitációs program egy kenyai intézetben

A szakemberek öt évre szóló tervet készítettek a Kamiti büntetés-végrehajtási intézet számára, amelynek segítségével számos változtatást kellene véghez vinni, többek között le kellene csökkenteni a fogvatartotti létszámot is.

A rehabilitációs elképzelések szerint a fogvatartottakat szakmunkásképzésben részesítik, hogy a szabadlábra kerülést követően könnyebben tudjanak boldogulni. Felmérések bizonyítják, hogy visszaesés elsődleges oka a megfelelő szakképzettség hiánya. Az utógondozási rendszer fejlesztésével nőhetne azoknak a száma, akik a büntetés letöltése után a saját munkaerejükből meg tudnak élni.

Forrás: Five-year strategy that could change the face of prisons by Kenneth Ogosia. The Nation (Nairobi), 2008. 06. 19.

Kerékváltó spanyol elítéltek

A villabonai Arquitempo nevű cég abban segíti a szabadulás előtt álló elítélteket, hogy könnyebben találjanak maguknak állást. A villabonai büntetés-végrehajtási intézetben elhelyezett fogvatartottak egy része – a szabadságvesztés-büntetés letöltése alatt és az után – a Vulcanized Avilés cégnél kap munkát, ahol kamionok és teherautók kezeiket kell megjavítaniuk.

A Szociális Beilleszkedést Elősegítő Központ a börtönben működő csoportja követi nyomon a fogvatartottak teljesítményét. Jelenleg 20 elítélt vesz részt a „munkavégzést támogató” programban.

Forrás: Arquitempo con un gran numero de programas ayuda reclusos, Javier Halcon. El Impulso, 2008. 02. 03.

Olasz fogvatartottak a mosodában

A velencei Hilton szálloda a Giudecca női börtönnel kötött megállapodás keretében fogvatartottaknak adta át a mosodai munkát.

A feladat jóval sokrétűbb az ágyneműk mosásánál és vasalásánál. Egy elegáns szállodában a vendégek kényelmét szolgálják a különféle drága szövetek, himzett terítők, ágytakarók is, amelyek könnyedén bepiszkolódhatnak. Az elítélteknek meg kell tanulniuk a különféle anyagok tulajdonságait és a tisztítási lehetőségeket. Úgy kell gondoskodniuk a szövetekről, hogy azok megőrizzék az eredeti formájukat és szépségüket. Ehhez pedig már komoly szakértelemre van szükség, amelynek elsajátítása később a szabadlábra kerülést követően is hasznosítható.

Forrás: Detenuti nella lavanderia di Hilton, Fabrizio Setelli. Corriere della Sera, 2008. 06. 23.

Madridi elítéltek részvétele a szelektív hulladék-feldolgozásban

A Madrid IV. Navalcarnero büntetőközpont csatlakozik a szelektív hulladékgyűjtő programhoz. A Büntetés-végrehajtási Intézetek Általános Titkársága és az Ecoembes hulladékhasznosítóval foglalkozó cég 2008. június 5-én írta alá a közös munkáról szó-

ló megállapodást Madridban. Az intézet önként jelentkező fogvatartottjai a kartont, papírt és egyéb könnyű csomagolóanyagot gyűjtik össze. Az egyezség értelmében a 300 résztvevő munkájára számítanak.

Az Ecoembes (Ecoembalajes España) azzal a céllal kezdte meg a működését 1996-ban, hogy a később még újrahasznosítható hulladékok összegyűjtését és szelektálását irányítsa, tanácsokat adjon, segítse a szelektált anyagok megfelelő helyre való továbbítását. Az újrahasznosító programhoz (SIG=Hulladék Újrahasznosító Management) eddig 12 300 cég csatlakozott.

Már 67 büntetés-végrehajtási intézet vesz részt a kezdeményezésben, aminek köszönhetően évente 300 tonna újrahasznosítható csomagolóanyagot gyűjtenek össze. A spanyol börtönökben eddig 120 sárga és 40 kék konténer telepítésére került sor. A sárga színű konténerek műanyag csomagolóanyagok, konzervdobozok vagy téglá tárolására szolgálnak, a kék színűekben pedig kartont és papírt lehet elhelyezni.

Forrás: Actualidad el reciclaje de envases llega a los centros penitenciarios. Noticias de Ecoembes Revista Informativa, 2008. 05. 14.

Informatikai ismeretek oktatása Nigériában

Egyre több lagosi börtönbe jutnak el az informatikai ismeretek a Chibuzor J. Okpata Free Computer Education programnak köszönhetően, amelynek tevékenységét a Nigériai Börtönszolgálat felügyeli. Öt lagosi börtönben az utóbbi 10 évben több mint 4 600 fő tett sajátított el számítógéppel kapcsolatos ismereteket.

Az számítógépes ismeretek ingyenes oktatását megvalósító Chibuzor J. Okpata Free Computer Education program 1998-ban kezdte meg a működését, azzal a céllal, hogy minél több elítélt szert tegyen számítógépes gyakorlatra. Hivatalosan először a Badagry büntetés-végrehajtási intézetben próbálkoztak azzal, hogy bevezessék a számítógép-használat tanítását. A kedvező eredményeket látva 1999-ben a programot kiterjesztették más intézetekre is. 2000 októberében, az Ikoyi börtönben végzett az első 27 fő, akik a számítógépes adatkezelést sajátították el. 2001-ben a Kirikiri maximális biztonsági fokozatú intézetben 28 fő szerezte meg ugyanerről a képzésről szóló bizonyítványt.

Forrás: Prisoners Acquire Computer Skills by Hilda Esin. This Day (Lagos), 2008. 06. 18.

Tanulási lehetőségek egy spanyol intézetben

A spanyolországi Sangonera büntetés-végrehajtási intézetben az elítéltek több mint fele él a szabadságvesztés-büntetés letöltése alatt felajánlott tanulási lehetőségekkel. Guillermo Vantage igazgató jelezte, hogy 597 fogvatartott tölti a szabadidejének egy részét azzal, hogy tanul. Ebből a létszámból csupán 50 fő női elítélt.

A fogvatartottak körében a legnépszerűbb tantárgyak a számítástechnikai ismeretek és az angol nyelv. 35 fő a középiskolai tanulmányok befejezésén fáradozik. Az említettek kivül 12 fő fodrásznak, 5 fő autószerelőnek, 12 fő villanyszerelőnek, 15 fő pin-cérnek, 15 fő pedig szobafestőnek készül. A Sangonera büntetés-végrehajtási intézetben

jól felszerelt könyvtár is működik, ahol számítógépes adatbázisból lehet kikeresni a kiadványokat.

A tanárok a börtön külső munkatársaiként, óraadóként dolgoznak az intézetben.

Forrás: Más de la mitad de los presos de la cárcel de Sangonera cursa algún tipo de estudio, Juan Rafael Dellas. El Faro de Murcia, 2008. 06. 15.

Börtönzenekar Venezuelában

A caracasi női büntetés-végrehajtási intézetben 2007 óta nagy sikerrel működik egy zenekar. A repertoárjuk nagyon széles, mivel Beethoven IX. szimfóniájától kezdve a venezuelai népzéne át Mercedes Sosa klasszikus altatódaláig mindent elő tudnak adni a fogvatartottak.

2008-ban sikerült elérni, hogy kibővüljön a zenei programban részvevő intézetek köre. A szakemberek szerint a komolyzenei és más kulturális kezdeményezések nélkül nem lehet humánusabbá tenni a szabadságvesztés büntetést.

A zenekarban jelenleg 300 női elítélt próbál rendszeresen. Még korai lenne megmondani, hogy a jövőben működőképes lesz-e a kezdeményezés. Sok múlik az elítéltek hozzáállásán. A börtönök vezetősége úgy látja, hogy a zene kedvező hatást gyakorol a fogvatartottak hangulatára, és enyhíti a bezártság okozta feszültséget.

Forrás: Prison orchestras offer hope in Venezuela by Simon Romero. Los Teques, 2008. 06. 22.

Önkéntesek az olaszországi Paola börtönben

A férfiak számára fenntartott intézet a calabriai Paola városka közelében helyezkedik el. A büntetés-végrehajtási intézet életébe bekapcsolódó önkénteseknek nincs könnyű feladatuk, mivel a börtön egyetlen tömegközlekedési eszközzel sem közelíthető jól meg. A fogvatartottak családtagjai is gyakran panaszkodnak, hogy a komplexum csak autóval vagy taxival érhető el.

Az intézetben tevékenykedő önkéntesek elsősorban a külföldi elítélteket támogatják a munkájukkal, másrészt az olasz fogvatartottak számára szerveznek dráma csoportot.

Az intézet adottságai nem túl jók: sok esetben a zárkák szűknek bizonyulnak a foglalkozások számára, viszont a börtön konyhája jól felszerelt. Ezt a lehetőséget kihasználva az önkéntesek főzőtanfolyamok elindítását tervezik.

Forrás: Volontari per benessere dei detenuti a Paola, Alessandro Cheto. Giornale di Calabria, 2008. 03. 12.